

Nghiên cứu tổng hợp hệ vật liệu cấu trúc dị thể MoS₂/TiO₂ ứng dụng làm xúc tác cho quá trình quang phân hủy 2,4-dichlorophenoxyacetic acid

Study on the synthesis of heterostructure MoS₂/TiO₂ material for photocatalytic degradation of 2,4-dichlorophenoxyacetic acid

Nguyễn Hoàng Hào², Đào Thị Tuấn¹, Phùng Thị Lan¹, Nguyễn Thị Mơ¹, Nguyễn Ngọc Hà¹, Nguyễn Thị Thu Hà¹, Lê Minh Cầm^{1*}

¹Khoa Hóa học, Trường Đại học Sư Phạm Hà Nội

²Viện Sư Phạm Tự Nhiên, Trường Đại học Vinh

*Email: camlm@hnue.edu.vn

ARTICLE INFO

Received: 15/12/2020

Accepted: 25/4/2021

Published: 30/6/2021

Keywords:

2,4-D, heterostructure, nanoflower MoS₂, nanowire TiO₂

ABSTRACT

Nanoflower MoS₂, nanowire TiO₂(NNW) and 3D MoS₂/TiO₂ nano-heterostructure have been synthesized successfully by simple typical hydrothermal reaction method followed by 200°C calcination under an argon atmosphere. The prepared samples are characterized in detail by XRD, FESEM, UV-vis DRS, EDX and BET. The results suggest that the TiO₂ NNW is successfully coupled with MoS₂ to form the heterojunction nanostructure. The hybrid heterostructures can effectively utilize visible-light and solar energy to degrade 2,4-dichlorophenoxyacetic acid (2,4-D). The degradation rate of 2,4-D is as high as 99%. The improved photocatalytic activity owes to the decreased band-gap and the heterosurface properties of MoS₂/TiO₂, promoting the electron-hole pairs separation and absorption capacity to visible light. This work presents a facile approach for fabricating the MoS₂/TiO₂ heterostructures for efficient photocatalytic 2,4-D solution, which will facilitate the development of designing photo catalysts applied in environment and energy.

Giới thiệu chung

Axit 2,4-dichlorophenoxyacetic (2,4-D) là một loại thuốc diệt cỏ axit phenoxy. 2,4-D và muối của nó cũng như các este, là những chất diệt cỏ hiệu quả, có tính chọn lọc cao [1] và chất điều hòa sinh trưởng thực vật [2]. Được đăng ký lần đầu tiên vào năm 1947, 2,4-D đến nay vẫn là một trong những chất diệt cỏ được sử dụng nhiều nhất trên thế giới [3]. Tuy nhiên, 2,4-D có thể xâm nhập vào các vùng nước sau khi sử dụng

trong đất nông nghiệp [4], hoặc thải bỏ không đúng cách [5], dẫn đến tồn dư rộng rãi trong môi trường [6]. Tiếp xúc với hóa chất này đã được chứng minh là có hại cho sức khỏe của cả người và động vật [7]. Sự phân hủy 2,4-D trong nước rất chậm, với thời gian bán hủy khoảng 6 đến hơn 170 ngày trong các tình huống khác nhau [8,9]. Do đó, việc loại bỏ hóa chất này khỏi nước là cần thiết. Cho đến nay, nhiều phương pháp loại bỏ 2,4-D, ví dụ, hấp phụ [10], phân hủy sinh học [11], cũng như phân hủy quang xúc tác [12,13] đã được nghiên cứu trong nhiều công bố trước đây. Trong số

<https://doi.org/10.51316/jca.2021.059>

các phương pháp này, xúc tác quang được cho là phù hợp với nhu cầu phá hủy toàn bộ cấu trúc hóa học của 2,4-D, giá thành không cao và khả năng tiếp cận tốt giữa chất cần xử lý với chất xúc và nguồn sáng.

TiO₂ được biết như một chất bán dẫn sẵn có, thân thiện môi trường nhưng do khoảng cách vùng cấm rộng và sự tái tổ hợp của cặp electron - lỗ trống quang sinh làm hạn chế khả năng ứng dụng thực tế của nó. Những cố gắng nhằm cải thiện những hạn chế này là pha tạp các kim loại/á kim hoặc kết hợp với các chất bán dẫn có năng lượng vùng cấm hẹp để có thể làm giảm năng lượng bandgap, từ đó mở rộng dải phổ hấp thụ ánh sáng sang vùng khả kiến.

Là một hợp chất của kim loại chuyển tiếp có cấu trúc 2D, molybden disulfide (MoS₂) đã được tổng hợp với nhiều cấu trúc nano khác nhau, như hạt nano, dây nano, hoa nano, màng mỏng, mesopores và quantum dots (QDs). Gần đây, hệ vật liệu trên cơ sở MoS₂ đã trở thành hệ chất xúc tác quang đầy hứa hẹn cho quá trình tách nước để tổng hợp H₂ vì hiệu suất xúc tác tuyệt vời của nó [14].

Bài báo này trình bày một phương pháp đơn giản và hiệu quả để tổng hợp hệ chất bán dẫn cấu trúc dị thể MoS₂/TiO₂. Hoạt tính quang xúc tác vượt trội trong vùng ánh sáng nhìn thấy của các mẫu tổng hợp được chứng minh qua quá trình phân hủy 2,4-D. Hiệu ứng hiệp trợ xúc tác được giải thích là do tác dụng của nano MoS₂ với năng lượng vùng cấm hẹp trong cấu trúc dị thể làm giảm khoảng cách vùng cấm của TiO₂ và hạn chế sự tái tổ hợp của cặp electron và lỗ trống quang sinh.

Thực nghiệm và phương pháp nghiên cứu

Hóa chất

Titanium dioxide P25, natri hydroxit (NaOH), axit clohydric (HCl), ammonium heptamolybdate ((NH₄)₆Mo₇O₂₄ · 4H₂O), citric acid monohydrate (C₆H₈O₇ · H₂O) và thioure (CH₄N₂S), tất đều của hãng Aladdin, Trung Quốc.

Tổng hợp các dây nano TiO₂ (TiO₂ NNW)

Dây nano TiO₂ được tổng hợp theo qui trình được mô tả trong [15]: 0,1g bột TiO₂ P25 được đưa vào 20 mL dung dịch NaOH 10 M và khuấy từ trong 15 phút ở nhiệt độ phòng. Sau đó hỗn hợp được thủy nhiệt ở 150°C trong 12 giờ. Chất rắn thu được được rửa bằng nước cất đến pH = 7, sau đó được ngâm trong HCl

0,1M trong 10 giờ. Cuối cùng chất rắn được rửa nhiều lần bằng nước cất, sấy và nung ở 500°C trong 3 giờ. Sản phẩm dây nano TiO₂ được ký hiệu TiO₂NNW.

Tổng hợp hệ cấu trúc dị thể MoS₂/TiO₂

0,35g ammonium heptamolybdate, lượng nhỏ citric acid và 0,35 g thioure được hòa tan trong 50 mL nước. 1g bột dây nano TiO₂ được thêm vào dung dịch trên và khuấy, đánh siêu âm để tạo huyền phù. Hỗn hợp sau đó được chuyển vào autoclave, thủy nhiệt ở 200°C trong 22 giờ. Chất rắn sau khi ly tâm và sấy khô ở 70°C trong 12 giờ sẽ thu được MoS₂/TiO₂. Để so sánh, nano MoS₂ được tổng hợp trong cùng điều kiện nhưng không có thêm TiO₂ NNW.

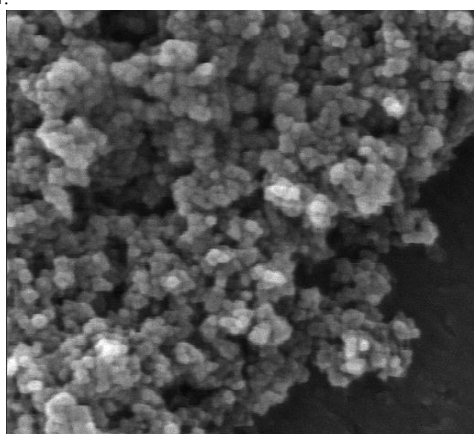
Các đặc trưng vật liệu: Cấu trúc tinh thể được đánh giá qua giản đồ nhiễu xạ tia X (XRD) được thực hiện trên máy đo nhiễu xạ Bruker D 8 Advance với nguồn bức xạ Cu K (= 0,15418 nm). Hình thái học bề mặt được quan sát bằng kính hiển vi điện tử quét phát xạ trường (FE-SEM, Hitachi S-4800). Phổ phản xạ khuếch tán UV – vis (DRS) được thực hiện trên máy quang phổ TU-1800 trong phạm vi 200–800 nm. Độ tinh khiết của pha được phân tích qua phổ hồng ngoại sử dụng máy quang phổ hồng ngoại biến đổi Fourier (FTIR) với dải quang phổ 400–4000 cm⁻¹ trên máy Shimadzu Prestige 21. Thành phần các nguyên tố hóa học trong mẫu được xác định nhờ phổ tán sắc năng lượng EDX trên thiết bị JEOL SEM-6510LV. Tính chất xốp của bề mặt được đánh giá thông qua phép đo hấp phụ và khử hấp phụ N₂ ở 77K trên máy Tri-Start-3000 Micromeritics. Phổ huỳnh quang được đo trên máy FL 8500 Perkinelmer.

Hoạt tính quang xúc tác của các mẫu tổng hợp được đánh giá qua sự phân hủy 2,4-D trong dung dịch. Đèn Xenon công suất 250W được sử dụng làm nguồn sáng mô phỏng ánh sáng mặt trời được cố định cách dung dịch phản ứng 30 cm. Trong mỗi thí nghiệm 10 mg mẫu chất được phân tán trong 50 mL dung dịch 2,4-D (nồng độ tùy thuộc mục đích của từng thí nghiệm). Trước khi được chiếu xạ tất cả các mẫu thử nghiệm đều được khuấy trong bóng tối 30 phút để đạt được cân bằng hấp phụ-giải hấp phụ giữa 2,4-D và các chất xúc tác quang. Nồng độ 2,4-D được theo dõi như một hàm của thời gian phản ứng và được phân tích trên thiết bị HPLC Model HP-1100 của hãng Agilent Mỹ với các thông số kỹ thuật: cột phân tích SB-C18 (4,5×150 mm, 5 μm); Pha động: ACN:H₂O:axit axetic = 50:49:1 (V:V:V); Bước sóng: λ = 280 nm; Nhiệt độ cột: 30 °C; Tốc độ dòng: 1mL/phút; và Thể tích vòng bơm mẫu: 20 μL; thời gian lưu của 2,4-D là 4,966 phút.

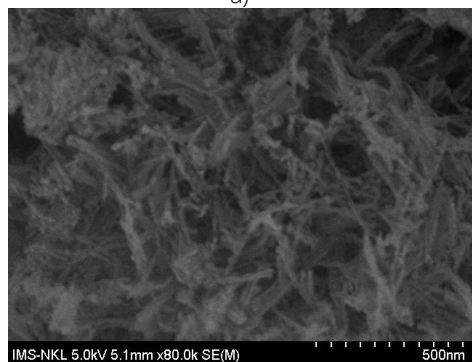
Kết quả và thảo luận

TiO₂ nanowire (TiO₂ NNW)

Hình 1a và 1b trình bày kết quả ảnh FESEM lần lượt của TiO₂ P25 và TiO₂ sau biến tính. Có thể thấy TiO₂ P25 (hình 1a) có cấu trúc dạng hạt, khá đồng đều với kích thước hạt trung bình khoảng 30 nm. Sau khi biến tính, hình thái học của bề mặt có thay đổi rõ rệt: từ cấu trúc dạng cầu sang dạng sợi, rộng khoảng 100-200nm và độ dài trung bình khoảng vài micromet. Không thấy sự tồn tại của các hạt cầu (dạng khối) trong ảnh FESEM của TiO₂ NNW chứng tỏ cấu trúc xốp với kích thước sợi nhỏ dẫn đến diện tích bề mặt riêng cao của TiO₂ có thể đạt được bằng phương pháp thủy nhiệt trong NaOH.

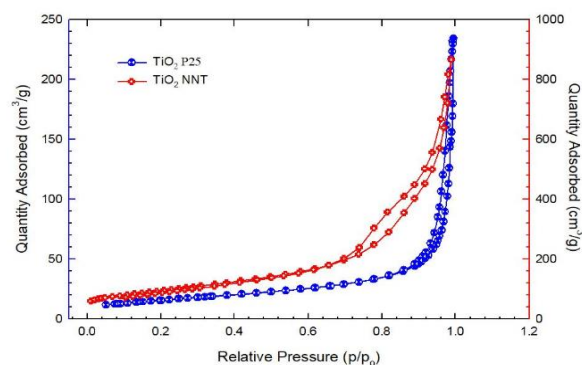
a)

b)

Hình 1: Ảnh SEM của TiO₂ thương mại P25 (a) và TiO₂ NNW(b)

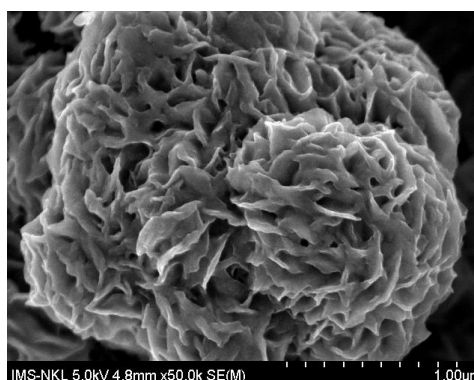
Đường đẳng nhiệt hấp phụ và khử hấp phụ N₂ của TiO₂ có dạng thuộc kiểu V theo phân loại của IUPAC, đặc trưng cho vật liệu mao quản trung bình không có vi mao quản [16]. Khi được biến tính, TiO₂ NNW có cải thiện đáng kể về độ xốp của bề mặt: diện tích bề mặt riêng đạt 339 m²/g (so với 56 m²/g của TiO₂ P25) với tổng thể tích khe rỗng lên tới 1,3326 cm³ g⁻¹.

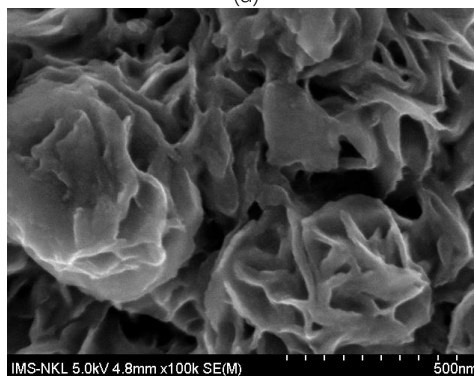
Hình 2: Đường đẳng nhiệt hấp phụ và khử hấp phụ N₂ của TiO₂ P25 và TiO₂ NNW

MoS₂ nanoflower

Ảnh FESEM với độ phóng đại khác nhau (Hình 3 (a) và 3 (b)) cho thấy các nanoflower hình cầu đều đặn, khá đồng nhất về cả hình thái và sự phân bố kích thước. Ở độ phóng đại cao (hình 2b) cho thấy độ dày của mỗi cánh hoa khoảng 20 nm. Theo Lin Ling và các cộng sự [17], cấu trúc nanoflower thể hiện hình thái 3D với cấu trúc mở cuối giống hình bông hoa cung cấp một bề mặt đặc biệt lớn. Cấu trúc mở hình hoa này hy vọng sẽ tạo cơ chế xúc tác hiệu quả hơn do có nhiều bề mặt giao diện giúp sự khuếch tán, tiếp xúc của các chất dễ dàng.

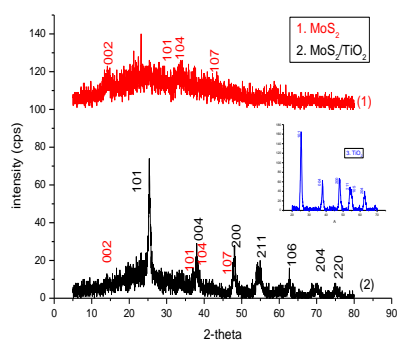
(a)

b)

Hình 3: Ảnh FESEM của MoS₂ nanoflower ở thang μm (a) và thang nm (b)

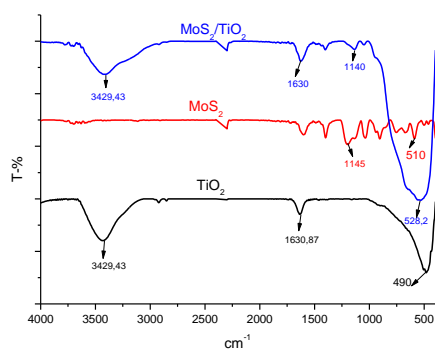
Nhiều xạ tia X (XRD) dạng bột được thực hiện để phân tích cấu trúc tinh thể của nano MoS₂ (hình 4). Giản đồ XRD trên hình 4 xuất hiện các pic tại 2θ = 14°; 33°; 38° và 47° tương ứng với mặt phẳng tinh thể **(002)**, **(101)**, **(104)**, **(107)** đặc trưng cho cấu trúc hexagonal MoS₂ (a = b = 0,3167 nm, c = 1,8804, JCPDS No. 37-1492).

Hình 4: Giản đồ XRD của nanoflower MoS₂, và MoS₂/TiO₂

Phân tích kết quả EDX (bảng 1) cho thấy MoS₂ nanoflower tổng hợp tinh khiết thành phần nguyên tố chủ yếu là Mo và S. Một lượng nhỏ oxygen có thể là sự hình thành MoO₃ trong quá trình tổng hợp [18]

Phổ FT-IR của nanoflower MoS₂ được trình bày trên hình 5. Dải band ở 510 cm⁻¹ đặc trưng cho liên kết Mo-S, và ở 1145 cm⁻¹ đặc trưng cho liên kết S-S [19]. Dải hấp thụ từ 1100 cm⁻¹ đến 1650 cm⁻¹ được coi là dao động uốn của liên kết O-H nhóm hydroxyl.

Hình 5: Phổ FT-IR của nanoflower MoS₂, TiO₂ NNW và MoS₂/TiO₂

Hệ cấu trúc dị thể MoS₂/TiO₂

Hệ cấu trúc dị thể MoS₂/TiO₂ được tổng hợp với tỉ lệ mol của Mo: Ti = 1:5,8. Tỉ lệ này được chọn dựa theo tài liệu [20] được cho là phù hợp để tạo hệ dị thể có hiệu ứng hiệp trợ hấp thụ quang vượt trội. Thành phần

hóa học thực của hệ vật liệu được xác định bằng phương pháp EDX. Kết quả được trình bày trên bảng 1.

Bảng 1: Kết quả phân tích thành phần nguyên tố chính trong mẫu MoS₂ và MoS₂/TiO₂

Tên mẫu	% khối lượng						Tỉ lệ mol (Mo:Ti)
	C	O	Ti	Mo	S	%	
MoS ₂	28,01	7,97	-	40,55	22,59	100	-
c	7,28	38,71	34,88	13,11	5,15	100	1:5,3

Có thể thấy mẫu thu được khá tinh khiết, không bị lẫn tạp chất.

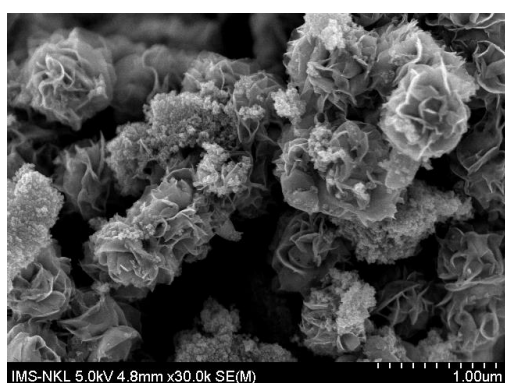
Giản đồ XRD của MoS₂/TiO₂ (hình 4) đều xuất hiện các pic đặc trưng riêng cho pha tinh thể tetragonal TiO₂ dạng anatase điển hình (a = b = 0,3804 nm, c = 0,9510 nm JCPDS # 21-1272), tương ứng với các mặt tinh thể **(101)**, **(004)**, **(200)**, **(211)**, **(105)**, **(204)**, (tại 2θ = 25°; 37°; 48°; 54°; 55°; 62°) và các pic đặc trưng cho pha tinh thể của MoS₂ dạng hexagonal (lục giác) (JCPDS # 37-1492) tương ứng với các mặt tinh thể **(002)**, **(101)**, **(104)**, **(107)**, (tại 2θ = 14°; 33°; 38° và 47°). Như vậy, kết quả XRD xác nhận sự tồn tại hai pha tinh thể nhưng cấu trúc tinh thể chủ yếu là của TiO₂ anatase, các pic đặc trưng cho tinh thể MoS₂ xuất hiện yếu cụ thể cường độ của đỉnh nhiễu xạ tại 14° tương ứng với mặt **(002)** của MoS₂ trong MoS₂/TiO₂ yếu hơn so với trong MoS₂ nguyên chất. Đỉnh nhiễu xạ tại 14° tương ứng với mặt tinh thể **(002)** đặc trưng cho cấu trúc lớp sandwich S-Mo-S của MoS₂. Sự vắng mặt của pic này đồng nghĩa với sự phát triển tinh thể dọc theo trục c bị hạn chế. Điều này có thể là do các cấu trúc nano TiO₂ nội tại ngăn cản sự hình thành nanoflower MoS₂ mà ưu tiên hình thành cấu trúc nano vài lớp [20].

Kết quả XDR cho thấy tổ hợp dị thể MoS₂/TiO₂ có cấu trúc 3D với những liên kết Ti-O-Mo. Sự tồn tại vùng liên kết dị thể này (heterojunction) có thể sẽ là nguyên nhân tạo những khác biệt về độ hấp thụ quang của hệ vật liệu so với từng hợp phần riêng rẽ.

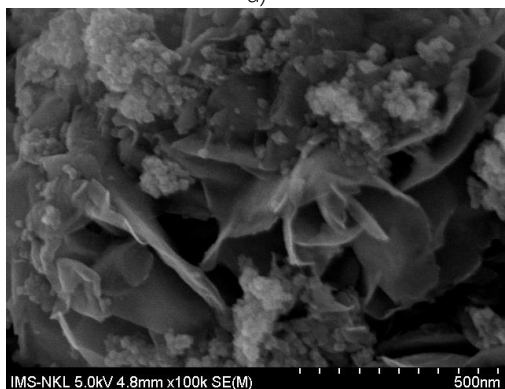
Phổ IR của TiO₂NNW (hình 5) chỉ ra một pic khoảng 3500 cm⁻¹ đặc trưng cho dao động kéo dãn đối xứng cũng như bất đối xứng của nhóm hydroxyl (Ti-OH hoặc/và của nước hấp phụ), pic tại 1630,87 cm⁻¹ đặc trưng cho dao động uốn của liên kết O-H của nước hấp phụ và pic tại 490 cm⁻¹ đặc trưng cho dao động của Ti-O-Ti trong mạng tinh thể TiO₂ anatase. Khi tạo composite MoS₂/TiO₂ các pic đặc trưng cho các dao

động của các nhóm chức của từng hợp phần (MoS_2 , TiO_2 NNW) về cơ bản không mất đi, nhưng vị trí của các pic có dịch chuyển đôi chút phản ánh sự tương tác của các hợp phần tạo nên composite. Ví dụ pic đặc trưng cho dao động của liên kết Mo-S và pic đặc trưng cho dao động của Ti-O-Ti có sự xen phủ lẫn nhau thành 1 pic từ lớn tại 528 cm^{-1} . Sự dịch chuyển nhẹ của dải 1145 cm^{-1} (trong MoS_2) về 1140 cm^{-1} (trong $\text{MoS}_2/\text{TiO}_2$) có thể là do sự hình thành những tinh thể MoS_2 kích thước nhỏ hơn khi kết hợp với TiO_2 .

Ảnh FESEM của $\text{MoS}_2/\text{TiO}_2$ được trình bày trên hình 6. Ở thang μm (hình 6a) cho thấy những cụm tinh thể có dạng gần cầu, kích thước khá đồng đều giống hình các bông hoa mà xen kẽ giữa các phiến mỏng (cánh hoa) là TiO_2 nanowire.

a)

b)

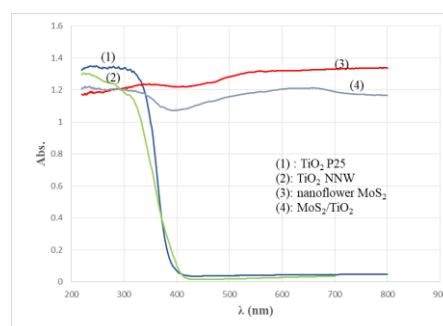
Hình 6. Ảnh FESEM của $\text{MoS}_2/\text{TiO}_2$ ở các độ phóng đại khác nhau

Ở độ phóng đại cao hơn (thang nm, hình 6b) có thể thấy rõ hơn các tinh thể TiO_2 NNW nằm phân tán xen kẽ giữa các các màng mỏng MoS_2 .

Kết quả FESEM cũng cho thấy sự cấu trúc lại bề mặt của MoS_2 khi tạo composite với TiO_2 . FESEM, cùng với XRD và FT-IR, minh chứng rằng cấu trúc dị thể $\text{MoS}_2/\text{TiO}_2$ được hình thành trong quá trình thủy nhiệt.

Khả năng hấp thụ quang và đặc tính tái tổ hợp của electron và lỗ trống quang sinh của nanoflower MoS_2 , TiO_2/NNW và tổ hợp dị thể $\text{MoS}_2/\text{TiO}_2$

Để giải thích hoạt tính quang hóa, các mẫu tổng hợp được phân tích bằng phổ phản xạ khuếch tán UV – vis (DRS) và phổ photoluminescence. Phổ phản xạ khuếch tán của ba mẫu vật liệu nanoflower MoS_2 , TiO_2/NNW và $\text{MoS}_2/\text{TiO}_2$ được ghi ở nhiệt độ phòng trong vùng UV và vùng vis (bước sóng 200–800 nm), được trình bày trên hình 7. TiO_2 P25 cũng được xác định UV-vis để so sánh.

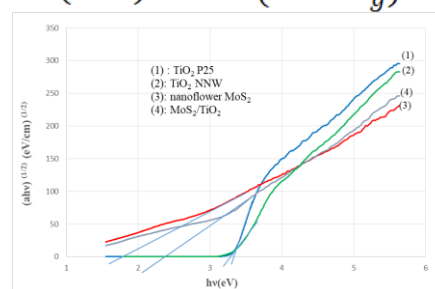

Hình 7: Phổ UV-Vis (DRS) của TiO_2 NNW, nanoflower MoS_2 , $\text{MoS}_2/\text{TiO}_2$ và $\text{TiO}_2/\text{P25}$

Phân tích hình 7 cho thấy phổ của TiO_2 NNW có bờ hấp thụ ở khoảng 390 nm trong khi nanoflower MoS_2 thể hiện khả năng hấp thụ ánh sáng khả kiến. Đáng chú ý, khả năng hấp thụ ánh sáng trong vùng khả kiến của TiO_2 được tăng cường đáng kể sau khi kết hợp với MoS_2 .

Độ rộng vùng cấm (bandgap) của ba mẫu xúc tác được xác định bằng phương trình Tauc sử dụng các dữ liệu hấp thụ quang gần bờ hấp thụ [21]

$$(\alpha h\nu)^{1/2} = A(h\nu - E_g)$$

Hình 8: Tauc plot của các mẫu vật liệu

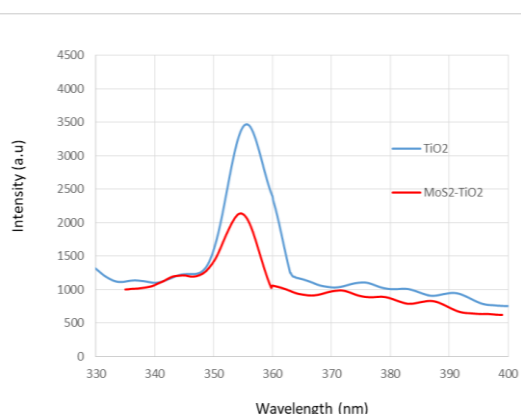
Vẽ sự phụ thuộc của $(\alpha h\nu)^{1/2}$ vào $h\nu$ (Hình 8). Giao điểm của đường tiếp tuyến với trục hoành cho các giá trị năng lượng của vùng cấm tương ứng. Kết quả được trình bày trên bảng 2.

Bảng 2: Giá trị năng lượng vùng cấm của các hệ vật liệu TiO₂ NNW, nanoflower MoS₂ và MoS₂/TiO₂

Vật liệu	Năng lượng vùng cấm (eV)
TiO ₂ P25	3,2
TiO ₂	3,09
MoS ₂	1,8
MoS ₂ /TiO ₂	2.4

Nanoflower MoS₂ có E_g được xác định bằng 1,8 eV, khá gần với những công bố trước đây [22]. TiO₂ NNW có bờ hấp thụ khoảng 390 nm tương ứng với năng lượng vùng cấm xác định bằng phương pháp Kubelkae-Munk là 3.09 eV. Khi tạo composite với MoS₂, bờ hấp thụ có sự dịch chuyển về phía bước sóng dài hơn (chuyển dịch đỏ), khoảng 420 nm tương ứng với năng lượng vùng cấm của vật liệu này là 2,4eV.

Hình 9 là phổ phát quang ở nhiệt độ phòng của 2 mẫu vật liệu TiO₂ NNW và MoS₂/TiO₂.

Hình 9: Phổ PL của TiO₂ NNW và tổ hợp dị thể MoS₂/TiO₂

Hình ảnh phổ phát quang cho thấy TiO₂ NNW có cường độ phát xạ mạnh hơn nhiều MoS₂/TiO₂, tức là sự tái tổ hợp cặp electron và lỗ trống quang sinh của MoS₂/TiO₂ bị hạn chế.

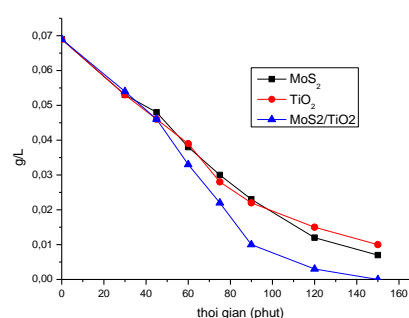
Hoạt tính quang xúc tác của các mẫu tổng hợp đối với quá trình phân hủy 2,4-D

Độ phân hủy 2,4-D trên các hệ vật liệu TiO₂ NNW, nanoflower MoS₂ và tổ hợp dị thể MoS₂/TiO₂

Thí nghiệm quang hóa được tiến hành như đã mô tả trong phần thực nghiệm với nồng độ 2,4-D là 69 mg L⁻¹. Phổ HPLC của dung dịch 2,4-D được ghi trong 25

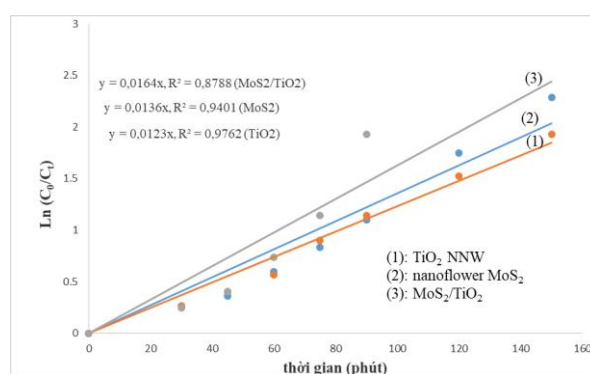
phút, không phát hiện được pic nào khác ngoài pic đặc trưng cho 2,4-D.

Kết quả khảo sát được trình bày trên hình 10. Có thể thấy các vật liệu đều thể hiện khả năng hấp thụ quang trong vùng ánh sáng khả kiến. Với hai mẫu riêng biệt nanoflower MoS₂ và TiO₂ NNW hiệu suất phân hủy chỉ đạt dưới 90% (85% trên mẫu TiO₂ NNW và 89% trên nanoflower MoS₂). Việc tạo nên tổ hợp ghép nanoflower MoS₂-TiO₂ NNW với bề mặt dị thể có khả năng luân chuyển electron và lỗ trống quang sinh giúp vừa làm giảm bandgap, vừa giảm được sự tái tổ hợp electron-lỗ trống dẫn đến cải thiện hoạt tính quang hóa. Hiệu suất phân hủy 2,4-D trên hệ xúc tác này đạt tới trên 99%.

Hình 10: Sự giảm nồng độ của dung dịch 2,4-D theo thời gian trên các hệ chất xúc tác TiO₂ NNW, nanoflower MoS₂ và hệ composite MoS₂/TiO₂

Động học phản ứng chuyển hóa 2,4-D trên vật liệu TiO₂ NNW, MoS₂ nanoflower và composite MoS₂/TiO₂

Hình 11: Sự phụ thuộc giá trị ln(C₀/C_t) vào thời gian theo mô hình Langmuir-Hinshelwood của TiO₂ NNW, nanoflower MoS₂ và MoS₂/TiO₂ (C₀ (2,4-D) = 69 mg L⁻¹, khối lượng xúc tác = 10mg)

được trình bày trên hình 11. Vì đường biểu diễn của ln(C₀/C_t) theo thời gian là một đường thẳng qua gốc tọa độ với hệ số tương quan khá lớn nên có thể nói phản ứng phân hủy 2,4-D trên các hệ xúc tác nghiên cứu trong điều kiện khảo sát tuân theo phương trình

<https://doi.org/10.51316/jca.2021.059>

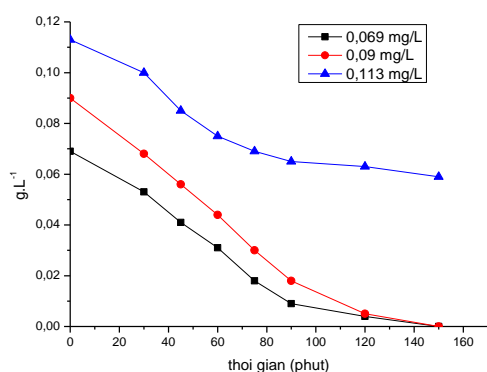
động học bậc 1 với các hằng số tốc độ phản ứng được trình bày trên bảng 3. Dễ thấy rằng hằng số tốc độ phân hủy 2,4-D trên $\text{MoS}_2/\text{TiO}_2$ lớn hơn trên TiO_2NNW và nanoflower MoS_2 . Hiệu ứng hiệp trợ xúc tác này được giải thích là do cấu trúc dị thể của hệ $\text{MoS}_2/\text{TiO}_2$ và chính sự tồn tại của các bề mặt dị thể giữa nano MoS_2 và TiO_2 đã làm tăng khả năng hấp thụ quang trong vùng ánh sáng nhìn thấy của TiO_2 đồng thời ngăn cản quá trình tái tổ hợp electron-lỗ trống quang sinh.

Bảng 3: Giá trị hằng số tốc độ phân hủy 2,4-D trên các vật liệu TiO_2 NNW, nanoflower MoS_2 và $\text{MoS}_2/\text{TiO}_2$

Hệ xúc tác	TiO_2 NNW	nanoflower MoS_2	$\text{MoS}_2/\text{TiO}_2$
Hằng số tốc độ phản ứng $k(\text{ph}^{-1})$	0,0123	0,0136	0,0164
Hệ số tương quan R^2	0,9762	0,9401	0,8788

Ảnh hưởng của nồng độ chất 2,4-D đến khả năng quang hóa của vật liệu $\text{MoS}_2\text{-TiO}_2$

Ảnh hưởng của nồng độ chất phản ứng 2,4-D được khảo sát bằng thực hiện phản ứng quang hóa phân hủy 2,4-D với ba nồng độ đầu khác nhau (69 mg L^{-1} , 90 mg L^{-1} và 113 mg/L) trên xúc tác $\text{MoS}_2/\text{TiO}_2$. Các điều kiện tiến hành phản ứng khác được giữ nguyên. Kết quả phân hủy 2,4-D được trình bày trên hình 12.

Hình 12: Sự biến đổi nồng độ dung dịch 2,4-D theo thời gian với các nồng độ đầu khác nhau: 69 mg L^{-1} , 90 mg L^{-1} , 113 mg L^{-1} trên hệ xúc tác quang $\text{MoS}_2/\text{TiO}_2$

Kết quả hình 12 cho thấy cũng sẽ có một giới hạn về nồng độ chất phản ứng mà từ đó hoạt tính quang hóa của vật liệu giảm. Trong khi khả năng phân hủy 2,4-D trên $\text{MoS}_2/\text{TiO}_2$ đạt hiệu suất 98% với nồng độ 69 mg L^{-1} và nồng độ 90 mg L^{-1} thì tốc độ phân hủy 2,4-D

chậm dần và hiệu suất xử lý tại 120 phút mới chỉ đạt 48% nếu nồng độ dung dịch 2,4-D là 113 mg L^{-1} .

Kết luận

Bằng phương pháp thủy nhiệt đã tổng hợp thành công MoS_2 nanoflower, biến tính TiO_2 P25 thành TiO_2 có dạng nanowire và hệ cấu trúc dị thể $\text{MoS}_2/\text{TiO}_2$. Thành phần hóa học, đặc tính quang học, hình thái, cấu trúc tính chất bề mặt của các hệ chất xúc tác quang tổng hợp được đặc trưng bằng các phương pháp hóa lý phù hợp như UV-vis (DRS), BET, FE SEM, XRD và FT-IR. Những phương pháp đặc trưng đã chứng minh sự hình thành cấu trúc dị thể của hệ vật liệu composite $\text{MoS}_2/\text{TiO}_2$. Hoạt tính quang hóa vượt trội của các hệ vật liệu được minh chứng qua sự phân hủy quang xúc tác của 2,4-D trong khoảng nồng độ $70 - 120 \text{ mg L}^{-1}$ bằng đèn mô phỏng ánh sáng mặt trời. Tốc độ phân hủy của 2,4-D có thể đạt trên 98% trong 120 phút khi tỷ lệ mol của molybden (Mo) trên titanium (Ti) là 1: 5,8 và nồng độ khối lượng của chất xúc tác quang là 200 mg L^{-1} . Hoạt tính quang xúc tác tăng cường của hệ composite $\text{MoS}_2/\text{TiO}_2$ được cho là do sự hình thành cấu trúc dị thể lõi-vỏ (core-shell heterojunction structure) có thể ức chế hiệu quả sự tái tổ hợp của các cặp electron-lỗ trống quang sinh. Sự vượt trội về khả năng phân hủy quang xúc tác 2,4-D là một kết quả khả quan so với các hệ vật liệu xúc tác khác đã được công bố [23-25].

Nghiên cứu này cung cấp một cách tiếp cận thực tế để có thể tổng hợp chất xúc tác quang có khả năng hoạt động trong vùng ánh sáng nhìn thấy và xử lý các chất gây ô nhiễm ở nồng độ thấp.

Lời cảm ơn

Nghiên cứu này được tài trợ bởi Bộ Khoa Học và Công Nghệ trong đề tài mã số ĐTĐL.CN-66/19.

Tài liệu tham khảo

- Munoz, M., B. Gullett, A. Touati, R. Font, Environ. Sci. Technol 46 (2012) 9308–9314. <https://doi.org/10.1021/es301954t>
- C A Gehring, H R Irving, R W Parish, Proc. Natl. Acad. Sci. USA 87 (1990) 9645–9649. <https://doi.org/10.1073/pnas.87.24.9645>
- Ronald D. Wilson, Joseph Geronimo, James A. Armbruster, Environ. Toxicol. Chem 16 (1997) 1239–1246. <https://doi.org/10.1002/etc.5620160620>

4. A. Laganà, A. Bacaloni, I. Leva, A. Faberi, G. Fago, A. Marino, *Anal. Chim. Acta* 462 (2002) 187–198. [https://10.1016/S0003-2670\(02\)00351-3](https://10.1016/S0003-2670(02)00351-3)
5. Wang Y., Wu C., Wang X., Zhou S, *J. Hazard. Mater.* 164 (2009) 941–947. <https://10.1016/j.jhazmat.2008.08.097>
6. Ang, C.; Meleady, K.; Wallace, L., *Arch. Environ. Contam. Toxicol.* 42 (1989) 595–602. <https://10.1002/tox.20690>
7. Pochettino, A.A.; Bongiovanni, B.; Duffard, R.O.; Duffard, A.M.E., *Environ. Toxicol.* 28 (2013) 1–10. <https://10.1002/tox.20690>
8. Aly, O.M.; Faust, S.D., *J. Agric. Food Chem.* 12 (1964) 541–546. <https://doi.org/10.1021/jf60136a016>
9. Erne, K., *Acta Chem. Scand.* 17 (1963) 1663–1676. <https://10.3891/acta.chem.scand.17-1663>
10. Ayar, N.; Bilgin, B.; Atun, G., *Chem. Eng. J.* 138 (2008) 239–248. <https://10.1016/j.cej.2007.06.032>
11. Cupples, A.M.; Sims, G.K., *Soil Biol. Biochem.* 39 (2007) 232–238. <https://10.1016/j.soilbio.2006.07.011>
12. Rivera-Utrilla, J.; Sánchez-Polo, M.; Abdel, M.M.; Ocampo-Pérez, R., *Appl. Catal. B* 126 (2012) 100–107. <https://doi.org/10.1016/j.apcatb.2012.07.015>
13. X. Bian, J. Chen and R. Ji, *Materials* 6 (2013) 1530–1542. <https://10.3390/ma6041530>
14. X. Liu, Z. Xing, Y. Zhang, Z. Li, X. Wu, S. Tan, X. Yu, Q. Zhu, W. Zhou, *Appl. Catal. B: Environ.* 201 (2017) 119–127. <https://doi.org/10.1016/j.apcatb.2016.08.031>
15. W. J. Zhou , G. J. Du , P. G. Hu , G. H. Li , D. Z. Wang , H. Liu , J. Y. Wang , R. I. Boughton , D. Liu , H. D. Jiang , *J. Mater. Chem.* 21 (2011) 7937–7945. <https://10.1039/c1jm10588d>
16. T. Matthias, K. Katsumi, Neimark Alexander V., Olivier James P., R. Francisco, R. I Jean and Sing Kenneth S. W., *Pure Appl. Chem.* (2015) 1 – 19. <https://10.1515/pac-2014-1117>
17. L. Ling, C. Wang, K. Zhang, T. Li, L. Tang, C. Li, L. Wang, Y. Xu, Q. Song and Y. Yao, *RSC Adv.* 6 (2016) 18483–18489. DOI: 10.1039/C5RA24908B
18. G. Nagaraju, C. N. Tharamani, G. T. Chandrappa, and J. Livage, *Nano. Res. Lett.*, vol. 2, no. 9 (2007) 461–468. <https://10.1007/s11671-007-9087-z>
19. Z. Xing, W. Zhou, F. Du, L. Zhang, Z. Li, H. Zhang, W. Li, *ACS Appl. Mater. Inter.* 6 (2014) 16653–16660. <https://doi.org/10.1021/am5034236>
20. W. Zhang, X. Xiao, L. Zheng and C. Wan, *the Canadian J. chem. Eng.* Vol.93 (2015) 1594–1602. <https://doi.org/10.1002/cjce.22245>
21. S. V. Prabhakar Vattikuti and Chan Byon, *J. Nanomater.* (2015) Article ID 710462. <https://doi.org/10.1155/2015/710462>
22. M. Zhong, Z. Wei, X. Meng, F. Wu, and J. Li, *European J. Inorg. Chem.* 20 (2014) 3245–3251. <https://10.1002/ejic.201402079>
23. X., J. Chen and R. Ji, *Mater.* 6 (2013) 1530–1542. <https://10.3390/ma6041530>
24. M. Golshan, B. Kakavandi, M. Ahmadi, M. Azizi, *J. Hazard. Mater.* 359 (2018) 325–337. <https://doi.org/10.1016/j.jhazmat.2018.06.069>
25. A. Adak, I. Das, B. Mondal, S. Koner, P. Datta, L. Blaney, *Emer. Conta.* 5 (2019) 53–60. <https://doi.org/10.1016/j.emcon.2019.02.004>